

Introduktion till källtillit | åk 7 - 9

Lektionen är en introduktion till källtillit; vilka källor litar vi på och varför?

Lektionsförfattare: [Kristina Alexanderson](#)

Till läraren

1. Definera källtillit
2. Vilka källor litar du på?
3. Vad gör att vi litar på källor?
4. Sammanfatta
5. Fortsätt med nästa lektion

LÄRARINSTRUKTIONER

Lektionens syfte

Syftet med lektionen är att få förståelse för vilka källor vi litar på och varför, samt hur källor vi litar på kan fungera som referenspunkt i en kritisk granskning av andra källor.

Förberedelser

Listan på olika källor i lektionsdel 2 hittar du som pdf här "[Källtillit - vad får oss att lita på källor?](#)".

Genomförande

- Titta på filmen och besvara frågorna.
- Titta på listan med källor och låt eleverna fundera enskilt innan de i par samtalar om när, och i vilka situationer, de skulle lita på de olika källorna.
- Värdera källorna enligt en gradering från väldigt trovärdig till inte alls trovärdig samt förklara hur de tänker.
- Ha en gemensam genomgång kring vilka faktorer som ökar vår källtilltro.
- Avsluta med att låta eleverna formulera en kom-ihåg-lista över vilka faktorer som är viktiga för vår tilltro till digitala och analoga källor.

LÄROPLANSKOPPLING

Skolans uppdrag

Skolan ska bidra till att eleverna utvecklar förståelse för hur digitaliseringen påverkar individen och samhällets utveckling. Alla elever ska ges möjlighet att utveckla sin förmåga att använda digital teknik. De ska även ges möjlighet att utveckla ett kritiskt och ansvarsfullt förhållningssätt till digital teknik, för att kunna se möjligheter och förstå risker samt kunna värdera information.

Centralt innehåll i svenska (årskurs 4-6)

Informationssökning och källkritik

- Hur man jämför källor och prövar deras tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Centralt innehåll i samhällskunskap (årskurs 4-6)

Information och kommunikation

- Hur man urskiljer budskap, avsändare och syfte, såväl i digitala som andra medier, med ett källkritiskt förhållningssätt.
- Hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Centralt innehåll i ämnet samhällskunskap (årskurs 7-9)

Information och kommunikation

- Mediernas roll som informationsspridare, opinionsbildare, underhållare och granskare av samhällets maktstrukturer.
- Nyhetsvärdering och hur den kan påverka människors bilder av omvärlden. Hur individer och grupper framställs, till exempel utifrån kön och etnicitet, samt hur information i digitala medier kan styras av bakomliggande programmering.
- Möjligheter och risker förknippade med internet och digital kommunikation samt hur man agerar ansvarsfullt vid användning av digitala och andra medier utifrån

sociala, etiska och rättsliga aspekter.

Centralt innehåll i ämnet svenska (årskurs 7-9)

Informationssökning och källkritik

- Informationssökning på bibliotek och på internet, i böcker och massmedier samt genom intervjuer.
- Hur man citerar och gör källhänvisningar, även vid användning av digitala medier.
- Hur man sovrar i en stor informationsmängd och prövar källors tillförlitlighet med ett källkritiskt förhållningssätt.

Lektionsdel 1:

Definera källtillit

Instruktioner

Titta på filmklippet och svara på frågorna.

Titta på filmklippet och svara på frågorna

[Se media](#)

UR: Källtillit | Vilka källor litar du på? Programmet finns tillgängligt till: 30 juni 2023.

1. Källtillit är att lita på information som känns trovärdig från källor du redan tidigare har bedömt vara trovärdiga. Vilka är de fem faktorer som bidrar till att göra källor mer tillförlitliga?
2. Vilka källor kan man lita på och varför?
3. Vilka argument har Jack Werner för varför vi bör lita på journalister?

Lektionsdel 2:

Vilka källor litar du på?

Instruktioner

Ta ställning till olika källor. Arbeta först enskilt och sedan i par eller i stor grupp.

Ta ställning till olika källor

Gå igenom listan av källor och ta ställning till om du har förtroende för dem eller inte. Är ditt förtroende för källan lågt eller högt? Gradera ditt förtroende på en skala. Arbeta först enskilt, sedan i par eller i stor grupp. Förklara och motivera era ställningstaganden.

Använd skalan: lågt förtroende—————högt förtroende

Mitt förtroende för:

- Wikipedia
- mamma
- skolbiblioteket
- kompisens Snapchat-inlägg
- Internet
- Googles söktjänst
- Nationalencyklopedin
- Facebook-vänner
- läroboken
- morgontidningen
- influencers i sociala medier
- en nyhet från CNN på Instagram
- Aftonbladet
- lokaltidningen
- Sveriges Television
- rektor

- Sveriges Radio
- forskningsrapport från ett svenskt universitet

Lektionsdel 3:

Vad gör att vi litar på källor?

Instruktioner

Ta ställning till vilka faktorer som gör att vi litar på källor. Arbeta i par.

Vad påverkar din tillit till en källa?

Gå igenom listan och fundera på vad som påverkar din tillit eller ditt förtroende till en källa. Anser du att din källtillit är större eller mindre om:

- källan är saklig
- källan är känslösam
- källan är transparent i hur den fungerar
- du har kunskap om källans motiv och funktion
- du har en relation till källan sedan tidigare
- du har kunskap om källan och hur den fungerar?

Titta på listan med källor igen och fundera på vilka av punkterna som stämmer på dem.

- Wikipedia
- mamma
- skolbiblioteket
- kompisen Snapchat inlägg
- Internet
- Googles söktjänst
- Nationalencyklopedin
- Facebook-vänner
- läroboken
- morgontidningen
- influencers i sociala medier
- CNN på Instagram
- Aftonbladet

- lokaltidningen
- Sveriges television
- rektor
- Sveriges Radio
- Forskningsrapport
från ett svenskt universitet

Lektionsdel 4:

Sammanfatta

Instruktioner

Läs citatet ur artikeln ["Därför ska du bry dig om källkritik" på sajten Internetkunskap](#). Svara på frågorna.

Läs och svara på frågor

Läs vad Jutta Haider, som bland annat forskar om digital källkritik, säger om källkritik i artikeln ["Därför ska du bry dig om källkritik" på sajten Internetkunskap](#).

"- Vi hinner inte lägga tid på att granska alla påståenden vi stöter på i sociala medier. Därför behöver vi hitta källor som vi faktiskt litar på. Då kan vi i en nyhetssituation jämföra information från andra källor med dem."

- Instämmer du i Haiders påstående? Motivera ditt ställningstagande.
- Skriv ner tre källor som du för det mesta litar på.

Lektionsdel 5:

Fortsätt med nästa lektion

Instruktioner

Fördjupa dina kunskaper i källkritik genom att göra lektionen [Undersök Wikipedia som källa](#).

Klar? Klicka här